

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/432 - 2024/791
Toplantı Tarihi/Sayısı : 22.8.2024/44
Karar Numarası : 2024/828
Başvuran : A. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, işlemediği fiil nedeniyle yargılanarak haksız şekilde cezalandırıldığı, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yeni deliller dikkate alınarak hakkında verilen kararın bozulması ile tahliye edilmesi talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 28/4/2015 tarihinde terör örgütüne katıldığını, yaklaşık iki ay sonra kaçmaya çalışırken yakalanarak Kuzey Irak'a gönderildiğini, dört ay burada kaldıktan sonra peşmergelerin yanına gittiğini, daha sonra kendi rızasıyla Türkiye'ye gelerek Habur Sınır Emniyet Amirliğine teslim olduğunu ve örgüt ile ilgili tüm bildiklerini anlattığını ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasının ardından kendisiyle aynı isme sahip başka bir kişi tarafından işlenen 2015 yılının Ekim ayında Iğdır'da on üç polis memurunun şehit edilmesi olayı nedeniyle Iğdır 1. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanarak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırıldığını, aldığı cezanın Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından onandığını, ancak bu suçu kendisinin işlemediğini, terör örgütünde kaldığı yaklaşık altı aylık süre içinde hiçbir olaya katılmadığını ve kimseye zarar vermediğini, yalnızca ideolojik eğitim aldığını, olay zamanında Kuzey Irak'ta bulunduğunu, bu konuda tanık dinleme talebinin Mahkeme tarafından reddedildiğini, olayı asıl gerçekleştiren kişi ile kod isimlerinin aynı olması nedeniyle kendisinin bu kişiyle karıştırıldığını, olayı gerçekleştiren kişinin yakalanmasına ve suçu kendisinin işlediğini itiraf etmesine rağmen kendisinin hala ceza infaz kurumunda bulunduğunu, Mahkemede ifade veren kişilerin fiziki olarak tarif ettikleri kişinin kendisi olmadığını, ifadelerde olayı gerçekleştiren kişinin sabotaj eğitimi gördüğünün ve altı yıldır örgütte olduğunun söylendiğini, ancak kendisinin örgütte yalnızca altı ay kaldığını, kendisini fotoğraftan teşhis eden kişilerden birinin sonradan sorgudan kurtulmak için bu şekilde beyan verdiğini ve olayı gerçekleştiren kişinin başka biri olduğunu ifade ettiğini, olaya ilişkin cep telefonu ve cihazın üzerinde kendi parmak izinin bulunmadığını fakat Mahkeme tarafından fırlatma sırasında izlerin karışabileceği tespitinde bulunulduğunu, kendisine ait olduğu iddia edilen defterlerin incelenmesi için bilirkişiye gönderilmesi talebinin reddedildiğini, lehine olan delillerin dikkate alınmadığını, dokuz yıla yakın süredir haksız ve suçsuz yere ceza infaz kurumunda bulunduğunu, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini, Mahkemenin karar tarihinden sonra yakalanan ve Iğdır 2. Ağır Ceza

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Mahkemesinin 2021/... sayılı dosyasında yargılanan kişinin Mahkeme huzurunda saldırıyı gerçekleştiren grup içinde olduğuna dair ifade verdiğini, ortaya çıkan yeni deliller ile sağlıklı bir yargılama yapılabilmesi ve adil bir kararın tesisi için bu iki dosyanın birleştirilmesi gerektiğini iddia etmekte ve yeni deliller dikkate alınarak hakkında verilen kararın bozulmasını, dosyasının İğdır 2. Ağır Ceza Mahkemesinin kendisinin de yargılandığı aynı saldırıya ilişkin olan 2021/... E. sayılı dosyasıyla birleştirilmesini ve ceza infaz kurumunda bulunduğu süreler dikkate alınarak tahliyesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)"

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir."

10. Mezkr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şoyledir:

"(1) n inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) n inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, başvuranın işlemediği fiil nedeniyle yargılanarak aldığı cezanın Yargıtay tarafından onandığı, yapılan yargılamada lehine olan delillerin dikkate alınmadığı, adil yargılama hakkının ihlal edildiği, Mahkeme kararından sonra ortaya çıkan yeni delillerin kendisinin suçsuzluğunu ortaya koyacak mahiyette olduğu iddiasıyla yeni deliller dikkate alınarak hakkında verilen kararın bozulması ile tahliye edilmesi talebine ilişkindir.

14. 17/12/2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 311'inci maddesinde, kesinleşen bir hkmlle sonuçlanmış bir davada yargılamanın yenilenebilmesi için, maddede yazılı hallerden birisinin var olması gerektiği, ancak böyle bir durumda hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi yoluyla davanın tekrar görüleceği; 318'inci maddesinde ise söz konusu talebin hkm veren mahkemeye sunulacağı ve talebin kabule değer olup olmadığına bu mahkeme tarafından karar verileceği hüküm altına alınmıştır.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 40'inci maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

17. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvuranın

yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunabileceği, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

22/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye